

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: گروه اساتید کارآفرینی

عنوان درس: مبانی کارآفرینی عمومی

کد درس:

نوع و تعداد واحد¹: دو واحد (۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی)

نام مسؤؤل درس: خدیجه زارعی

مدرس/ مدرسان: گروه اساتید کارآفرینی (خانم خدیجه زارعی - دکتر سادات حسینی - دکتر بهرام نژاد)

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: دانشجویان کارشناسی پرستاری و مامائی

محل اجرا: دانشکده پرستاری و مامائی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: مربی

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

رشته تخصصی: آموزش پرستاری

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی تهران

02161054408

تلفن تماس:

zareikh@tums.ac.ir

نشانی پست الکترونیک:

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

فلسفه درس:

فلسفه طرح درس کارآفرینی مبتنی بر این باور است که کارآفرینی یک خصیصه منحصرأ ذاتی نیست، بلکه از طریق آموزش‌هایی مناسب در زمینه‌های چگونگی حصول فراست و زیرکی و خلاقیت در کسب و کار، مهارت‌های خاص و تغییر نگرش و ایجاد انگیزه در افراد، می‌توان مبادرت به تربیت افراد کارآفرین کارآمد نمود.

شرح درس: (ساعت ۵۱ = ۳۴ + ۱۷)

این واحد درسی حاوی مطالبی در مورد مقدمات کارآفرینی، خصوصیات کارآفرینان، خلاقیت، انواع مدل کسب کار، نوشتن طرح تجاری کامل و یک صفحه‌ای، مدیریت کسب و کار، تامین مالی کسب و کار، انواع کارآفرینی، کار تیمی، مسائل مالکیت معنوی در راه اندازی یک کسب و کار می‌باشد.

سرفصل درس:

- 1- اهمیت کارآفرینی و آموزش آن در سطوح مختلف تحصیلی- تاریخچه آن در دنیا و ایران- فواید و نتایج کارآفرینی
- 2- آشنائی با رابطه کارآفرینی با رشد و توسعه اقتصادی و ارتباط آن با ویژگیهای جمعیتی
- 3- خلاقیت و نوآوری: آشنایی با خلاقیت، تعاریف و مفاهیم / روش‌های خلاقیت / فرآیند خلاقیت/ موانع خلاقیت
- 4- آشنائی با ویژگیهای کارآفرینان و نحوه رشد و تربیت یک کارآفرین = ویژگی‌های شخصیتی / رویکرد رفتاری / رویکرد شبکه‌های اجتماعی
- 5- تعریف مفاهیم کارآفرینی و آشنائی با مباحث ویژه در کارآفرینی از جمله:
کارآفرینی سازمانی / کارآفرینی الکترونیکی (E-entrepreneurship) / کسب و کار خانگی (Home Business) / کارآفرینی در گروه پزشکی
- 6- ایده تا فرصت: آشنایی با ایده کسب و کار / تبدیل ایده به یک فرصت آشنائی با مدل‌های کسب و کار (Business Models)
- 7- آشنائی با طرح تجاری یک صفحه‌ای
- 8- آشنائی با طرح تجاری (Business Plan) کامل
- 9- آشنائی با انگیزش و رهبری، کار تیمی

10- نکات مهم نوشتن طرح تجاری و حین نوشتن طرح تجاری – عوامل موثر بر موفقیت طرح تجاری در ارائه کتبی و شفاهی و دیگر پیشنهادات و توصیه ها و نکاتی که سرمایه گذاران به آن توجه می کنند

11- آشنائی با مالکیت معنوی

** بعضی از قسمتهای درس با توجه به گرایش عملی و کاربردی ای که دارد ، به صورت جلسات کارگاهی و کار تیمی و نیز به صورت انجام تکلیف در خارج از کلاس خواهد بود.

اهداف کلی / محورهای توان مندی:

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با تاریخچه، اهمیت، مبانی و مهارت های مورد نیاز برای موفقیت در فرایند کارآفرینی، اصول کار تیمی و مدیریت کسب و کار

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان مندی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- 1- اهمیت، فواید و نتایج کارآفرینی را شرح دهد
- 2- مفهوم خلاقیت، موانع و فرآیند خلاقیت را شرح دهد.
- 3- مفاهیم کارآفرینی و انواع آن را بیان نماید.
- 4- کارآفرینی سازمانی را شرح دهد. خصوصیات کسب و کار خانگی را شرح دهد.
- 5- خصوصیات کسب و کار الکترونیک و تفاوت آن با دیگر کارآفرینی ها را شرح دهد.
- 6- چگونگی تبدیل ایده به فرصت را شرح دهند و حداقل یک مورد ایده کارآفرینی ارائه کند..
- 7- مدل کسب و کار را شرح دهد.
- 8- هریک از اجزای طرح تجاری یک صفحه ای را شرح دهند.
- 9- هریک از اجزای طرح تجاری کامل (Business Plan) را شرح دهد.
- 10- نحوه ارائه نمودن طرح تجاری کامل (Business Plan) را بیان نماید.
- 11- اهمیت کار تیمی و مهارت های لازم برای کار تیمی را توضیح دهد.
- 12- انگیزش و رهبری در کار تیمی و فعالیت های کارآفرینانه را شرح دهد.
- 13- چگونگی ثبت ایده و مالکیت معنوی را توضیح دهد.
- 14- یک ایده کسب و کار ارائه نماید.
- 15- کارهای عملی و طرح کتبی مربوطه در طی مسابقات تیمی و کار گروهی به نحو صحیح انجام دهد.

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	آشنایی با مفهوم کارآفرینی، (اهمیت کارآفرینی و آموزش آن در سطوح مختلف تحصیلی، تاریخچه کارآفرینی، فواید و نتایج کارآفرینی و آشنایی با انواع کارآفرینی)	روش سخنرانی، پرسش و پاسخ،		
۲	آشنایی با خلاقیت، تعاریف و مفاهیم، موانع خلاقیت، فرآیند خلاقیت، روش‌های افزایش خلاقیت (۱)	روش سخنرانی، پرسش و پاسخ، بارش فکری		
۳	آشنایی با خلاقیت، تعاریف و مفاهیم، موانع خلاقیت، فرآیند خلاقیت، روش‌های افزایش خلاقیت (۲)	روش سخنرانی، پرسش و پاسخ، بارش فکری		
۴	آشنایی با ویژگی‌های کارآفرینان رشد و تربیت یک کارآفرین: ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری، رویکرد خانوادگی و محیط‌های اجتماعی	روش سخنرانی، پرسش و پاسخ، پروژه		
۵	آشنایی با کار تیمی و خصوصیات یک تیم	روش سخنرانی پرسش و پاسخ		
۵	مراحل تشکیل تیم، تشکیل تیم دانشجویی و تعیین لیدر	روش سخنرانی، بحث و گفتگو پروژه و بازیهای تیمی		
۶	آشنایی با کارآفرین ((هر یک از گروه‌های تعیین شده در کار تیمی دانشجویان یک مورد از کارآفرینان موفق را سرچ کرده و در کلاس ارائه دهند. اولویت با کارآفرینان حوزه سلامت می باشد.))	معرفی کارآفرین، پروژه و فعالیت تیمی		
۷	پروژه کار تیمی و بازی خلاقیت مانند: پروژه پرتاپ تخم مرغ (این پروژه گروهی و هردو کلاس با هم انجام خواهد شد.)	پروژه پرتاپ سازه و تمرین فعالیت تیمی	سوال: دانشجویان عزیز؛ چه پروژه ای را به جای جلسه پرتاپ سازه تخم مرغ بعنوان تمرین کار تیمی پیشنهاد می کنید؟	پروژه تیمی - همه اساتید
۸	ایده تا فرصت (تبدیل ایده به یک فرصت)، امکان سنجی ایده، آشنایی با مدل کسب و کار	روش سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ،		

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱۰	ادامه آشنایی با مدل کسب و کار، آشنایی با طرح تجاری یک صفحه‌ای	روش سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ،		
۱۱	آشنایی با طرح تجاری (Business Plan)	روش سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ،		
۱۲	طرح مالی کسب و کار، آشنایی با مالکیت معنوی	روش سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ،		
۱۳	مرور و جمع بندی، ارایه تکلیف مربوط به طرح تجاری توسط گروه‌ها	در این جلسه طرح تجاری توسط نماینده هر گروه ارائه می‌گردد.	کلاس گروه یک یا دو	پروژه تیمی - همه اساتید
۱۴	آشنایی با مباحث ویژه در کارآفرینی: کارآفرینی سازمانی / کارآفرینی الکترونیکی (E- entrepreneurship) / کسب و کار خانگی (Business Home) - کسب و کار گروه پزشکی	روش سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ،		
۱۵	پروژه کار تیمی فروش غذا	پروژه تمرین کار تیمی فروش غذا دانشجویانی که کسب و کار شخصی دارند می‌توانند با هماهنگی استاد، کار خودشان را نیز ارائه دهند.	سوال: دانشجویان عزیز؛ چه فعالیت دیگری در کنار پروژه فروش غذا به منظور کسب تجربه درآمد پیشنهاد می‌کنید؟	پروژه تیمی - همه اساتید
۱۶	آشنایی با استارت‌آپ‌های موفق	معرفی کارآفرین، پروژه دعوت از کارآفرین		پروژه تیمی - همه اساتید
۱۷	ارایه تکالیف مربوط به طرح تجاری توسط گروه‌ها	در این جلسه طرح تجاری توسط نماینده هر گروه ارائه می‌گردد.	کلاس گروه یک یا دو	پروژه تیمی - همه اساتید
تذکر:	بعد از ارایه تکالیف مربوط به طرح تجاری توسط گروه‌ها، طرح‌های انتخاب شده به سایر دانشجویان اعلام و در صورت صلاحدید اساتید به مراکز بالاتر معرفی می‌گردد.			

روش تدریس :

در این دوره ضمن استفاده از روش سخنرانی عمدتاً از روشهای تدریس فعال و دانشجوی محور استفاده می گردد. مانند: روش بحث گروهی ، پرسش و پاسخ ، بارش فکری ، پروژه و بازیهای تیمی اجرا خواهد شد.

نقش استاد : استاد هم نقش راهنما و تسهیل کننده یادگیری و هم نقش سنتی دارد

(استاد در کارهای عملی و گروهی و هدایت پروژه دانشجویان ، نقش تسهیل کننده دارد).

نقش دانشجو: بدلیل ماهیت عملی و کاربردی بودن درس، نقش عمده دانشجو ، خود یادگیری و پی گیری فعالیتهای یادگیری بویژه بخشهای عملی و کار گروهی است.

وظایف و انتظارات از دانشجو (منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در

کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس¹)

فضا و چیدمان کلاس بهتر است طوری باشد که فرصت برای بحث گروهی و تیمی میسر باشد. ابزارمورد استفاده شامل وایت بورد، ویدئو پروژکتور (وسایل پخش فیلم) ، کامپیوتر ، وسایل مورد نیاز برای پروژه هاست.

وظایف دانشجو:

الف – اصلی

1- ارائه و انتخاب ایده کسب و کار

هر دانشجو موظف است در خلال زمان مقرر (دو هفته اول)، ایده ی کسب و کاری را که کلیه فعالیت های درس حول آن ایده انجام خواهد شد را معرفی نموده و در کلاس تشریح نماید.

2- تشکیل گروههای تیمی و قرار گرفتن در تیم

هر دانشجو موظف است در خلال هفته های اول ترم ، که تیم ها شکل می گیرند، در تیم دلخواه قرار گرفته، نقش و وظیفه مشخص در طی کارهای عملی و مسابقات تیمی بعهده گیرند. هر تیم دانشجویی متشکل از 5-7 نفر می باشد. پروژه پرتاب سازه و فروش غذا محصول کار تیمی می باشد.

3- ارائه مدل کسب و کار یا طرح تجاری یک صفحه ای

4- معرفی و ارائه طرح تجاری در کلاس

1- مشارکت و حضور فعال شرکت در جلسات کلاس و کارگاه های عملی و کارهای تیمی، و مسابقات گروهی

1. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2- معرفی و ارائه زندگینامه کار آفرین موفق

ب) فعالیت های اختیاری :

فعالیتها و تکالیف زیر می تواند بعنوان فعالیت جایگزین قلمداد گردد. (موارد ذکر شده در زیر امتیاز اضافه نیز دربر خواهد داشت):

- 1- ارائه و چاپ کار نظری (مقاله) در حوزه کار آفرینی (با هماهنگی استاد کلاس)
- 2- شرکت در همایش ها و نشست ها و ارائه مقاله در ارتباط با کارآفرینی (این فعالیت ضمن ارائه در کلاس می تواند جایگزین تکلیف سطح الف شود).
- 3- ارائه ژورنال کلاب یا تحویل مطلب کتبی مستند و معتبر در طول ترم درخصوص موضوعات یا فرصتهای کارآفرینی درحوزه تخصصی خود براساس تحقیق و پژوهش
- 4- نوشتن یک پروپوزال در یک موضوع کارآفرینی
- 5- متناسب با زمان کلاس، یک کارآفرین برتر ایرانی به عنوان مهمان در کلاس کارآفرینی شرکت خواهند کرد. دانشجویانی که افراد کارآفرین را می شناسند و این فعالیت را انتخاب می نمایند وظیفه دارند که هماهنگی لازم بین استاد مربوطه و کارآفرین مهمان به عمل آورند.
- 6- چه پروژه ای را به جای جلسه پرتاپ سازه تخم مرغ بعنوان تمرین کار تیمی پیشنهاد می کنید؟
- 7- سوال: چه فعالیت دیگری در کنار پروژه فروش غذا به منظور کسب تجربه درآمد پیشنهاد می کنید؟

تذکر: دانشجویان عزیز توجه داشته باشید؛ این درس زمینه و بستر فکری مناسب برای کسب و کار و کار آفرینی را در شما ایجاد می کند مشروط به داشتن انگیزه و اینکه به صورت فعال پروژه و تکالیف فردی و گروهی خود را به انجام رسانید. اگر می خواهید موفق باشید حتما مطالعات مستقل داشته باشید.

روش ارزیابی دانشجو:

عناوین تکالیف و شیوه امتیاز دهی:

ردیف	عناوین	امتیاز
تکوینی	کار گروهی و تمرین کلاسی و انجام کار تیمی و خلاقیت به شکل مسابقات پرتاپ سازه (۱)	۱۵
تکوینی	کار گروهی و تمرین کلاسی و انجام کار تیمی به شکل پروژه فروش غذا (۲) و گزارش آن	۲۵
تکوینی	یک عنوان انتخابی کسب و کار، ارائه مدل کسب و کار، و طرح تجاری یک صفحه ای	۲۰
تراکمی	ارائه پروژه عملی طرح تجاری	۱۵

۱۵	پاسخ به تکالیف مربوط به جلسات ویژگی کارآفرین، خلاقیت	تکوینی/تراکمی
۱۰	حضور در کلاس	تکوینی
۱۰۰	جمع	

شرح فعالیت‌های مربوط به جلسات عمومی کار و بازی تیمی و دعوت از کارآفرین

ردیف	عنوان	شرح فعالیت
1	پروژه کار تیمی و بازی خلاقیت: پروژه پرتاب تخم مرغ	به صورت ارائه یک راه حل خلاقانه برای یک مشکل مطرح می شود. افراد در تیمهای 3-5 نفره با هم فکر می کنند و باهم تصمیم می گیرند و باهم راه حل مشکل را اجرا می کنند. این بازی می تواند یکی از بازیهای خلاقانه نظیر بازی پرتاب تخم مرغ باشد.
2	دعوت از کارآفرین	شامل دعوت از یکی از کارآفرینان خوش نام کشور است که با کمک استاد درس ویژگیها و تجربیات کاری او در ایران و در خلال شرح ماجرای زندگی اش عرضه می شود. در صورت معرفی و دعوت کارآفرین موفق از طرف دانشجویان عزیز، 5 امتیاز اضافه از 100 تعلق می گیرد.
3	پروژه کار تیمی فروش غذا	در این پروژه گروه تیمی دانشجویان از دو هفته قبل ، طرح فروش غذای خود را ارائه می دهند. گروهها می توانند از 10 روز قبل از اجرای کار تیمی فروش ، تبلیغات انجام دهند. نتیجه فروش در روز کار تیمی، که شامل خلاقیت و انتخاب غذا، میزان درآمد، نحوه برخورد با مشتری و... است ، گروههای برنده را مشخص می کند.

منابع: منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

منابع اصلی:

* کارآفرینی عمومی ، تالیف سیدعلیرضا فیض بخش و آمنه عبداللهی – انتشارات کانون فارغ التحصیلان دانشگاه آزاد سال. آخرین چاپ

* طرح تجاری یک صفحه‌ای، جیم هوران، ترجمه دکتر علیرضا فیض بخش، انتشارات باران – آخرین چاپ

* درباره‌ی خلاقیت، دکتر علیرضا فیض بخش، انتشارات باران – آخرین چاپ

منابع برای مطالعه بیشتر:

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- * **Entrepreneurship**, Robert D. Hisrich, Michael P. Peters, Dean A. Sheferd, 8th, 2010
- * **Entrepreneurship; Theory, Process, Practice**, Donald F. Kuratko, Richard M. Hodgetts 7th, 2009.
- * H. Rocha, J. Birkinshaw, **Entrepreneurship Safari: A Phenomenon-Driven Search for Meaning**, Now The Essence of Knowledge, vol. 3, No 3, 2007.
- * Donald F. Kuratko, **Corporate Entrepreneurship**, Now The Essence of Knowledge, 2004
- * David A. Kirby, (2004) "Entrepreneurship education: can business schools meet the challenge?", Education + Training, Vol. 46 Iss: 8/9, pp.510 – 519
- * ARNOLD C. COOPER-**BEHAVIORAL CHARACTERISTICS OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY-Strategic Entrepreneurship Journal Strat. Entrepreneurship J.**, 1: 145–146 (2007)
- * Marie Gomez-Velasco& Séverine Saleilles-**The local embeddedness of lifestyle entrepreneur : an exploratory study**1-PhD student ERFI - University Montpellier 1 Phone: +33 6 09 92 49 48
E-mail : mgomezvelasco@wanadoo.fr-PhD student ERFI - University Montpellier 1 Phone :+33 6 18 43 76 29 - E-mail : saleilles.severine@wanadoo.fr
- * Yi Ting Wan& Sriyuni Binte Ruslan-**INTERNATIONAL ENTREPRENEUR A Network Approach in Market Entry Process in Sweden- Mälardalen University -School of Sustainable Development of Society and Technology** -Master thesis: International Business and Entrepreneurship-
Supervisor: Jean-Charles Languilaire
- * J. Roper and G. Cheney - Leadership, learning and human resource Management-The meanings of social entrepreneurship Today - CORPORATE GOVERNANCE - VOL. 5 NO. 3 2005, pp. 95-104
- * JEREMY C. SHORT, * TODD W. MOSS, and G. T. LUMPKIN-**RESEARCH IN SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: PAST CONTRIBUTIONS AND FUTURE OPPORTUNITIES-** *Strat. Entrepreneurship J.*, 3: 161–194 (2009)
- * SH. A. ZAHRA, H. N. RAWHOUSER, N. BHAWE, D. O. NEUBAUM, and J. C. HAYTON-**GLOBALIZATION OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP OPPORTUNITIES-** *Strat. Entrepreneurship J.*, 2: 117–131 (2008)

موفق و موید باشید.

اساتید گروه کارآفرینی